

DRAGOSTEA COPILOR PENTRU LECTURĂ

Capacitatea de a citi la bază succeselor școlare și, în cele din urmă, succesului în viață. Trebuie ținut cont că, spre deosebire de abilitatea de a vorbi, cititul nu este o activitate "naturală". Vestea bună este că, la fel ca și cântatul la pian sau fotbalul, cititul nu este o abilitate singulară, ci cumulul a mai multe abilități mai mici, ușor de învățat. Componentele care formează capacitatea de a citi sunt legate între ele și uneori se suprapun, însă sunt ușor de recunoscut:

- **Înțelegerea:** a fi capabil să interpreteze ceea ce citești având capacitatea de a înțelege, legând cuvintele parțiale de experiențele trăite.
- **Vocabular:** copilul trebuie să înțelească cuvintele. Cât de bine înțelege un copil cuvintele determină cât de bine va înțelege ceea ce citește.

De mult timp, în topul preferințelor copiilor, nu se mai află cărțile pe locul întâi. Tableta, telefonul sau calculatorul a reușit să-și facă calea atât ușor decât prin metodele vechi de dezvoltare a minții prin lectură. Este trist!

Sunt din ce în ce mai puțini copii care au în casă o bibliotecă cu cărți, care lecturate au menirea de a dezvolta gândirea, de a aduce informații noi și utile pentru copil. Sau, chiar dacă unii au cărți pentru copii în bibliotecă, nu sunt citite de copii – asta pentru că ei mai au o alternativă, mult mai interesantă și mai ușoară – jocurile pe tabletă sau telefon. De ce oare?

Pentru că sunt mai ușor de "digerat"! În timpul unui joc pe telefon sau tabletă mintea copilului este ocupată doar cu a înmagazina imaginile văzute și a auzi anumite sunete. În schimb, în timpul unei lecturi copilul trebuie să își imagineze cum personajele fac ceea ce scrie în povestea respectivă.

Dacă vrei cu adevărat ca un copil să iubească lectura, să înceapă să citească carti pentru copii, trebuie să i educi așa!

Copilul poate învăța să iubească lectura dacă este încurajat de dascăli și părinți!

În condițiile educației permanente, școlii îi revine misiunea de a-i înarma pe elevii cu deprinderi temeinice de autoinstruire și auto perfecționare prin intermediul tuturor mijloacelor și, nu în ultimul rând, prin mijlocirea cărții. La vârsta școlară, lectura are un rol hotărâtor în îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, în formarea gustului pentru citit, în cultivarea și îmbogățirea limbajului prin formarea și dezvoltarea unui vocabular adecvat.

Trezirea interesului și a gustului pentru lectură implică pentru școală o responsabilitate incontestabilă. Lectura literară pune la dispoziția copilului cunoștințe despre mediul înconjurător, despre viața oamenilor și a animalelor, despre trecutul istoric al poporului, despre muncă și profesii, educație cultural-artistică și moral-religioasă.

De aceea, încă din clasele primare este necesar să cunoaștem ce și cât citesc copiii, respectând particularitățile lor de vârstă. Micii cititori trebuie inițiați și deprinși cât mai de timpuriu cu utilizarea concomitentă a cărții și a mijloacelor moderne audiovizuale ca premisă esențială a unei învățături eficiente. Din partea factorilor educativi este nevoie de răbdare, perseverență, voință, precum și de modelul propriu. Dintre creațiile literare în proză, basmele și poveștile au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de copii, începând din primii ani ai copilăriei și până aproape de adolescență. Valoarea instructiv-educativă a basmelor este deosebită. Ele aduc o prețioasă contribuție la dezvoltarea proceselor de cunoaștere, a proceselor afective, la formarea trăsăturilor de voință și caracter, la formarea personalității copiilor.

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Criza lecturii în rândul elevilor, scăderea apetitului pentru carte în favoarea TIC și dificultățile în abordarea literaturii m-au determinat să caut noi modalități prin care să readuc elevul în bibliotecă și în contact direct cu textul, paradoxal prin materiale/aplicații din zona media.

Tocmai în ajutorul textului și al elevului intimidat de liric, care dintr-o comoditate a efortului de receptare sau dintr-o dificultate de procesare a textului nu depășește bariera actului de lectură, consider că un auxiliar media (casete audio-video, prezentări PowerPoint) ajută la deblocarea canalului receptor al elevului. De aceea, consider importantă intrarea în text, care se poate face nu numai printr-o simplă lectură – realizată sau nu cu har de către cadrul didactic –, ci și printr-o înregistrare audio sau o mărturie video a poetului însuși. Cred că asocierea dintre cuvânt/text-muzică-imagini permite (re)lecturamotivată a textului, altfel decât prin simpla citire a lui, și înlesnește ajungerea la miez, adică la semnificațiile operei, contribuind la formarea sensibilității estetice a elevului și trezind interesul pentru lectură.

Lectura necesită nu numai îndrumare, ci și control. Controlul lecturii elevilor trebuie să fie o activitate permanentă a cadrelor didactice, spre a preveni comoditatea, superficialitatea, neglijarea cărților. Pentru evaluarea lecturii, în funcție de scopul urmărit, se vor putea parcurge următoarele modalități:

- Verificarea caietelor de lectură suplimentară sau a fișelor de lectură: se face periodic, iar corectarea acestora oferă indicii despre ce citește elevul, ce reține din ceea ce citește, cum înregistrează informațiile, cum selectează date și personaje semnificative.
- Corectarea acestor caiete/fișe este urmată de analiza concluziilor în fața întregii clase, cu prezentarea aspectelor pozitive și negative.
- Convorbirile cu clasa și individuale despre lecturile elevilor: sunt foarte utile, deoarece oferă informații cât mai multe și cât mai precise asupra materialului citit, elevii beneficiind și de întrebările ajutătoare ale cadrului didactic.
- Observarea performanțelor: se vor evidenția elevii care, în urma lecturii particulare, își completează informațiile, se exprimă îngrijit, nuanțat, apreciind acest lucru ca un gest de silință și inteligență.
- Afișarea unui tabel cu evidența lecturii elevilor în clasă: va stimula concurențial cititul cărților.
- Controlul fișelor de cititor de la bibliotecă: ajută cadrul didactic să vadă cât de preocupați sunt elevii pentru lectura suplimentară, ce și cât citesc, ce preferințe au.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Cititul este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual important, care trebuie îndrumat și încurajat de familie și școală.

Prof. inv. Primar
Chiripuci Andreea

SCOALA PRIMARA KINDERSTAR